

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16874

Tarih : 05.03.2026

41904

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Akın GÜRLEK* tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim **05.03.2026**.

Gülderen YARLI
Van Milletvekili

1 Ocak 2026 – 2 Şubat 2026 tarihleri arasında Türkiye genelinde gerçekleştirilen barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşlerine yönelik kolluk müdahaleleri sonucunda, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) tarafından kamuoyuna açıklanan rapora göre en az 842 kişinin gözaltına alındığı, en az 25'i çocuk olmak üzere 118 kişinin tutuklandığı ve en az 106 kişinin yakalama ve gözaltı sürecinde darp ve kötü muameleye maruz kaldığı açıklanmıştır. Raporda özellikle çocukların gözaltı sırasında darp edildiği, ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldığı, yetişkinlerle birlikte tutulduğu ve çocuk adalet sistemine ilişkin temel güvencelerin gözetilmediği yönündeki beyanlara yer verilmektedir. Ayrıca sağlık muayenelerinin usulüne uygun yapılmadığı ve darp bulgularının raporlara geçirilmediğine ilişkin iddialar da bulunmaktadır.

Avukatların aktardığı ve İnsan Hakları Derneği İskenderun Şubesi tarafından hazırlanan Hatay Çocuk Hapishanesi Raporu'na göre; Van ve Şırnak illerinde bu tarihlerde tutuklanan çocukların Hatay Çocuk Cezaevi'ne gönderildiği ve gözaltı esnasında yaşanan hak ihlallerinin sevk sırasında, cezaevi girişinde ve sonrasında da devam ettiği belirtilmektedir.

Rapora göre;

Bahoz Yaşar, ocağın son haftasında Van'da gözaltına alınarak 3 şubatta tutuklandığı, ev baskını sırasında fiziki şiddete maruz kaldığı, Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde (TEM) başka isimler vermesi için yaklaşık bir saat yerde yatırıldığı, delil poşetiyle boğulmaya

çalışıldığı, iki kez bayıldığı, sıvı dökülerek ayıltıldıktan sonra işkenceye devam edildiği ve bu süreçte ağır hakaret ve tehditlere maruz bırakıldığını kendi dile getirmiştir. TEM’de bulunduğu gün doktora götürülmediği, ertesi gün çocuk şubeye sevk edilerek sağlık kontrolüne çıkarıldığı; içeriğini anlamadığı belgelere imza attırılmaya çalışıldığı, avukat olmaksızın alınan ifadeyi imzalamadığı, baro avukatının ancak dördüncü gün dosyaya dahil olduğu aktarılmıştır. Adliyeye sevk sırasında fiziki şiddet uygulandığı, araçta ideolojik içerikli marşlar yüksek sesle dinletilerek dinlemek istemeyenlere copla müdahale edildiği; tutuklama sonrası yangın merdiveninden indirilerek çocuk şubeye götürüldüğü, sevk süresince sinkaflı küfür ve “sizi yok edeceğiz” şeklinde tehditlere maruz kaldığı belirtilmiştir

Tutukluluğun ardından sevk edildiği Van T Tipi Kapalı Cezaevi ve devamında yaklaşık 20 saat süren yolculukla Hatay Çocuk Cezaevi’ne nakil sürecinde yeterli beslenme ve suya erişim sağlanmadığı (yalnızca ekmek ve zeytin verildiği), kabulde çıplak arama ve çömelip öksürtme uygulandığı, fiziki şiddet ve hakarete maruz bırakıldığı belirtilmiştir. Kurum içinde İŞİD hükümlüleriyle aynı alana konuldukları ve ölümle tehdit edildikleri; koğuş yetersizliği nedeniyle ortak alanda yerde yatmak zorunda bırakıldığı, görüntülü görüş hakkı tanınmadığı, “terörist” şeklinde hitap edildiği, yemeklerin yetersiz ve ayrımcı biçimde dağıtıldığı, eğitim ve sosyal faaliyet taleplerinin isnat edilen suçlamalar gerekçe gösterilerek reddedildiği, hijyen koşullarının yetersiz olduğu, tuvalet erişiminin geciktirildiği ve psikososyal destek hizmetlerinin sınırlı kaldığı ifade edilmiştir. Ayrıca kendisinde klostrofobi olduğu için ortak alanda yatmakta psikolojisinin olumsuz etkilendiği raporda yer almaktadır.

Bu beyanlar, gözaltı sürecinden ceza infaz kurumuna kadar uzanan süreçte işkence ve kötü muamele yasağı ile çocukların üstün yararı ilkesine ilişkin ciddi hak ihlali iddialarını ortaya koymaktadır.

Makam tarafından ulaştığımız cezaevi yönetimi; Bahoz Yaşar ile beraber birden fazla tutuklunun yerde yattığını, cezaevi kapasite fazlalığından kaynaklı bu durumun yaşandığını ve buna dair bir çözüm üretilmediğini aktarmıştır.

Ahmet Yağız Yağız; 18/01/2026 tarihinde Van’da gözaltına alındığı, gözaltı esnasında yere yatırılıp fiziksel şiddete maruz kaldığı, elektroşok verildiği, sol kolu, yüzü ve kafasına birden fazla darbe aldığı, sol serçe parmağını zımba makinesi ile delindiği, sağ baş parmağını kırmaya çalışırken bayıldığı ve su ile ayılıp hastaneye götürüldüğü belirtilmiştir. Hastane yolunda araç içinde de darp edildiği, muayene sırasında doktora darp edildiği yerleri gösterdiği için yeniden

darp edildiği, avukatsız ifade vermeye zorlandığı, telefonunun savcılık izni olmaksızın incelendiği, ardından çocuk şubeye sevk edilip tutuklanarak Van T Tipi Kapalı Cezaevi'ne gönderildiği; üç hafta sonra da kalabalık ve elverişsiz koşullarda Hatay Çocuk Cezaevi'ne nakledildiği belirtilmektedir.

Ayrıca Hatay Çocuk Cezaevi'nde çıplak arama ve fiziksel müdahale yapıldığı, kirli yatak malzemeleri verildiği, yemeklerin yetersiz, eksik verildiği ve diğer koğuşlara kıyasla ayrımcı olduğu, görüntülü görüş hakkı tanınmadığı, iki tane çamaşır makinesi olmasına rağmen ikisi de bozuk olduğu ve çamaşırları bulaşık yıkanan küçük yerde elleriyle yıkadıkları, televizyonun olmadığı, sık sık aşağılayıcı hitaplara maruz kalındığı ve disiplin uygulamalarının keyfi biçimde işletildiği ileri sürülmektedir. Pedegogla bir kere ancak müftü ile iki ya da üç kere görüşme yapıldığını kendi beyan ettiği raporda yer almaktadır.

Adem Aşkan; Ocak ayı sonunda Van'da gözaltına alınan Aşkan'ın yakalama sırasında darp edilerek fiziki şiddete maruz kaldığı, uygulanan şiddet sonucu burnunun kırıldığı ve hastanede röntgen çekildiği; muayene esnasında polislerin odada bulunduğu, doktora "*burnumu kırdılar*" demesine karşılık doktorun "*keşke dişlerini de kırsalardı*" dediği belirtilmektedir. Gözaltı, tutuklama ve sevk sürecinin devamında Hatay Çocuk Cezaevi'nde de benzer nitelikte hak ihlallerine maruz kaldığı ileri sürülmektedir.

İHD'nin hazırladığı raporda ayrıca yer alan; Mesut Çekin, Nurullah Taşdemir, Umut Boz, Levent Şaman, Enes Uğur, Ferhat Sayar, Mevlüt Aslan, Orhan Cin , Rıza Akhan'a dair ciddi hak ihlalleri yer almaktadır.

Hatay Çocuk Cezaevi'nde çocukların maruz kaldığı iddialar, temel insan hakları ve çocuk hakları açısından ciddi endişeler yaratmaktadır. **Rapora göre çocuklar;** çıplak arama ve fiziksel müdahalelere tabi tutulmakta, kirli yatak ve yetersiz beslenme gibi temel yaşam koşullarından mahrum bırakılmakta, diğer koğuşlara kıyasla ayrımcılığa uğramaktadır. Cezaevinin kapasitesinin çok üzerinde tutuklu bulundurulması nedeniyle yetersiz yatak imkânlarıyla karşı karşıya kalmakta ve onlarca çocuk yerde yatmak zorunda bırakılmaktadır. Bu durum, hijyen, sağlık ve güvenlik koşullarını ciddi şekilde ihlal ederken, çocukların temel yaşam ve insan haklarına aykırı bir ortam yaratmaktadır. Ayrıca görüntülü görüş hakkı kısıtlanmakta, sosyal ve eğitsel faaliyet talepleri reddedilmekte, hijyen ve teknik imkânlar yetersiz bırakılmakta ve sık sık aşağılayıcı hitaplarla karşılaşmaktadır. Disiplin uygulamalarının keyfi biçimde işletilmesi, çocukların korunma ve adil muamele hakkını ciddi

şekilde ihlal etmektedir. Çocukların tamamında hijyen koşullarının yetersizliği nedeniyle yüzlerinde sivilce, yara ve gece yanığı izleri gözlenmiş; çoğunun diş ve göz ağrısı çektiği, psikolojik destek alamadıkları için kendilerini onarmada yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir. Bu durumlar, çocukların üstün yararı ve işkence yasağı kapsamında acil idari ve yapısal önlemler gerektirmektedir.

Çocukların gözaltı, tutuklama ve Hatay Çocuk Cezaevi süreçlerinde maruz kaldığı iddia edilen hak ihlalleri hakkında; fiziki şiddet, baskı, zorla imza attırılma, nakil ve cezaevi koşullarına ilişkin beyanların derhal ve kapsamlı şekilde araştırılması; bağımsız, etkin ve tarafsız bir soruşturma yürütülmesi ve çocukların üstün yararı ile işkence yasağı kapsamında gerekli idari ve hukuki önlemlerin ivedilikle alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Suriye’de Kürtlere yönelik saldırılara karşı yapılan barışçıl protesto ve açıklamalara kolluk tarafından sistematik biçimde müdahale edilmesinin gerekçesi nedir? Uygulanan kolluk müdahalesi ve sert tutumu Bakanlığınızın benimsediği özel bir güvenlik yaklaşımının sonucu mudur?
2. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, Bakanlığınız tarafından eylemlerin içeriğine, yöneldiği siyasal/toplumsal konuya ve savunduğu kesimlere göre farklı biçimlerde değerlendirildiği iddiaları hakkında bir açıklamanız olacak mıdır?
3. Yakalama anından itibaren gözaltına alınan kişilerin tutuldukları tüm mekanlar (araçlar, bina içi odalar, birimler, nezarethaneler) hangileridir? Bu alanların tamamına ait kamera kayıtları muhafaza altına alınmış mıdır?
4. Karakol içerisindeki kamera kayıtları (giriş-çıkışlar, koridorlar, odalar, nezarethaneler) olay saatlerini kapsayacak şekilde incelemeye alınmış mıdır? Bu kayıtların silinmediği veya tahrif edilmediği nasıl güvence altına alınmıştır?
5. Bahoz Yaşar, Ahmet Yağız Yağizer, Adem Aşkan ve raporda isimleri geçen diğer çocukların maruz kaldığı hak ihlallerine dair Adalet Bakanlığı tarafından bağımsız ve etkili soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa, soruşturmanın kapsamı ve mevcut durumu nedir?
6. Hak ihlali iddialarında adı geçen ceza infaz kurumu personeli ve diğer kamu görevlileri hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır?

7. Gözaltı ve tutuklama süreçlerinde çocukların yetişkinlerden ayrı tutulması ve çocuk adalet sistemine ilişkin güvencelerin sağlanması konusunda hangi denetim mekanizmaları işletilmiştir?
8. Çıplak arama, fiziksel müdahale ve kötü muamele iddialarına ilişkin Bakanlığınızın yürüttüğü inceleme ve denetim faaliyetleri nelerdir?
9. Sağlık muayenelerinin usulüne uygun yapılmadığı ve sağlık personellerinin ayrımcı uygulamaları hakkında herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
10. Hatay Çocuk Cezaevi'nde barınma, beslenme, hijyen, eğitim ve psikososyal destek hizmetlerinin yeterliliği konusunda son bir yıl içinde yapılan denetimlerin sonuçları nelerdir?
11. Hatay Çocuk Cezaevi'nde kapasite fazlalığı nedeniyle ortak alanlarda yerde yatan çocuk sayısı kaçtır? Bu durumun giderilmesi dair Bakanlığınızın somut planları var mıdır?
12. Cezaevi içerisinde yemek, hijyen, eğitim ve sosyal faaliyetlerin diğer koğuşlara göre farklı biçimde dağıtıldığı iddiaları hakkında resmi denetim ve inceleme yapılmış mıdır? Buna dair alınan önlemler nelerdir?
13. Cezaevi personelinin çocuklara yönelik disiplin uygulamalarında keyfi davranıldığı ve aşağılayıcı hitapta bulunduğu iddialarına ilişkin hakkında işlem başlatılan personel var mıdır?
14. Tutuklu çocukların Van ve Hatay arasında nakil süreçlerinde yeterli beslenme, su ve hijyen koşulları sağlanmış mıdır? Nakil sırasında yaşanan ihlallerden hangi birimler sorumludur ve nasıl önlenmiştir?
15. Çocukların üstün yararı ilkesi ve işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında, benzer ihlallerin önlenmesi için hangi idari ve yapısal önlemler alınmıştır veya alınması planlanmaktadır?
16. Van'da gözlatına alınan çocuklar hakkında avukat kısıtlılığı uygulanmış mıdır? Çocuklar müdafileriyle görüştürülmeden önce darp, tehdit veya baskı altında 'teşhis' tutanakları imzalamaya zorlanmışlar mıdır?
17. Son 5 yılda Van'da yapılan gözaltılar da toplam kaç kişi hakkında darp-cebir raporu düzenlenmiştir?
18. Son beş yıl içinde Van ilinde kolluk personeli hakkında "işkence" ve "kötü muamele" iddiasıyla açılan idari soruşturma sayısı kaçtır? Kaçı disiplin cezası ile sonuçlanmıştır?